

Kohtuasi C-300/20**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

7. juuli 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bundesverwaltungsgericht (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

4. mai 2020

Taotleja ja kassatsioonkaebuse esitaja:

Bund Naturschutz in Bayern e. V.

Vastustaja ja vastustaja kassatsioonimenetluses:

Landkreis Rosenheim

Menetluse astujad:

Landesanstaltschaft Bayern, Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht (Baieri liidumaa prokuratuur, Saksamaa Liitvabariigi huvide esindaja Saksamaa Liitvabariigi kõrgeimas halduskohtus)

Põhikohtuasja ese

Küsimus, kas keskkonnaühenduse taotlus kontrollida maastikukaitseala puudutava riigisisese määruse vastavust hierarhias kõrgemal asuvatele õigusnormidele on vastuvõetav ja põhjendatud

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlus, millega palutakse selgitada, kas liidu õiguse kohaselt on nõutav, et looduskaitsealase määruse vastuvõtmisele,

millega määratakse ala maastikukaitsealaks, eelneb keskkonnamõju strateegiline hindamine või vähemasti liikmesriigi otsus korraldada kõnealune hindamine

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT 2001, L 197, lk 30; ELT eriväljaanne 15/06, lk 157) artikli 3 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud direktiivi 2011/92/EL (keskkonnamõju hindamise direktiiv) I ja II lisas, luuakse juba siis, kui loodus- ja maastikukaitse eesmärgil vastu võetud määrus näeb ette üldised keelukoosseisud koos vabastamise võimalusega ning loakohustused, millel puudub eriomane seos keskkonnamõju hindamise direktiivi lisades loetletud projektidega?
2. Kas direktiivi 2001/42/EÜ artikli 3 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et kavad ja programmid on koostatud põllumajanduse, metsanduse, maakasutuse jmt valdkondades siis, kui nende eesmärk on luua alusraamistik ühele või mitmele nimetatud valdkonnale? Või piisab sellest, kui loodus- ja maastikukaitse eesmärgil nähakse ette üldised keelukoosseisud ja loakohustused, mida tuleb hinnata paljudele projektidele ja rakendustele loa taotlemise menetlustes ja millel võib olla kaudne (peegelduslik) mõju ühele või mitmele nimetatud valdkonnale?
3. Kas direktiivi 2001/42/EÜ artikli 3 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele luuakse siis, kui loodus- ja maastikukaitse eesmärgil vastu võetud määrus sätestab kaitsealal üldised keelukoosseisud ja loakohustused seoses paljude abstraktselt kirjeldatud projektide ja meetmetega, kuid konkreetseid projekte pole määruse vastuvõtmise ajal veel ette näha ega ei ole neid kavandatud ja seetõttu puudub eriomane seos konkreetsete projektidega?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT 2001, L 197, lk 30; ELT eriväljaanne 15/06, lk 157) (edaspidi „keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiiv“ või „KSH-direktiiv“), eelkõige põhjendused 10 ja 11, artikkel 3

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT 2012, L 26, lk 1; edaspidi „keskkonnamõju hindamise direktiiv“), eelkõige I ja II lisa

Viidatud riigisiseseid õigusnormid

Halduskohtumenetluse seadustik (Verwaltungsgerichtsordnung, edaspidi „VwGO“), § 47

Direktiivist 2003/35/EÜ tuleneva keskkonnaalase õiguskaitse erinõuete seadus (Gesetz über ergänzende Vorschriften zu Rechtsbehelfen in Umweltangelegenheiten nach der EG-Richtlinie 2003/35/EG; (Umwelt-Rechtsbehelfsgesetz, edaspidi „UmwRG“), §-d 1 ja 2

Keskkonnamõju hindamise seadus (Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung, edaspidi „UVPG“), §-d 2 ja 35

Föderaalne loodus- ja maastikukaitse seadus (Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege, Bundesnaturschutzgesetz; edaspidi „BNatSchG“), §-d 20 ja 26

Baieri liidumaa loodus- ja maastikukaitse- ning virgestusseadus (Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur; Bayerisches Naturschutzgesetz, edaspidi „BayNatSchG“), artiklid 12, 18 ja 51

Rosenheimi maakonna 10. aprilli 2013. aasta määrus maastikukaitseala „Inntal Süd“ kohta (Verordnung des Landkreises Rosenheim über das Landschaftsschutzgebiet „Inntal Süd“ vom 10. April 2013; edaspidi „LSG-määrus), §-d 1, 3, 4, 5 ja 7

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Küsimused tekivad UmwRG kohaselt tunnustatud ühenduse (taotleja) ja Landkreis Rosenheimi (Rosenheimi maakond; vastustaja) vahelises kohtuasjas, mille ese on maastikukaitseala käsitleva määruse kehtivus.
- 2 Vastustaja võttis 27. aprillil 2013 vastu LSG-määruse. Vastustaja kaasas määruse vastuvõtmise menetlusse taotleja, kuid jättis korraldamata keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selliseks hindamiseks vajaliku eelhindamise.
- 3 LSG-määrusega määratakse kaitsealaks ligikaudu 4021 hektari suurune maa-ala. Maastikukaitsealal on keelatud kõik toimingud, mis muudavad ala olemust või on vastuolus maastikukaitseala kaitse-eesmärgiga.
- 4 Taotleja esitas taotluse kontrollida LSG-määruse vastavust hierarhias kõrgemal asuvatele õigusnormidele. Madalama astme kohus jättis taotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Eelotsusetaotluse esitanud kohus menetleb esitatud kassatsioonkaebust.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

Eelotsuse küsimuste tähtsus asja lahendamise seisukohast

- 5 Riigisisese õiguse kohaselt on taotleja kassatsioonkaebus vastuvõetamatu. VwGO kohane pädevus taotleda hierarhias kõrgemal asuvatele õigusnormidele vastavuse kontrollimist puudub, sest taotleja ei saa tugineda õigusnormide rikkumisele. UmwRG alusel esitatud taotlus kontrollida vastavust õigusnormidele ei ole vastuvõetav, kuna LSG-määrus ei ole otsus UmwRG tähenduses. Riigisisene õigus ei näinud nimelt ette kohustust korraldada enne määruse vastuvõtmist keskkonnamõju strateegiline hindamine või eelhindamine.
- 6 Eelotsuse küsimustele antavatest vastustest sõltub taotleja kassatsioonkaebuse rahuldamine. Esimese kahe küsimusega palutakse selgitada, kas LSG-määrus oli hõlmatud KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud kohustusega korraldada keskkonnamõju strateegiline hindamine. Kui vastus on jaatav, siis oleks kaebus UmwRG kohaselt vastuvõetav. Kui enne LSG-määruse vastuvõtmist oleks vastavalt KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktile a tulnud korraldada keskkonnamõju strateegiline hindamine, tuleks taotleja kassatsioonkaebus ka sisuliselt rahuldada. Sellisel juhul peaks eelotsusetaotluse esitanud kohus LSG-määruse ilmselt kehtetuks tunnistama, kuna määruse vastuvõtmise menetluses jäeti üks kohustuslik toiming tegemata.
- 7 Kohtuasja lahendamise seisukohast on oluline ka KSH-direktiivi artikli 3 lõiget 4 puudutav kolmas küsimus. Kui LSG-määrusega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele KSH-direktiivi artikli 3 lõike 4 tähenduses, siis oleks vastustaja pidanud riigisisese õiguse kohaselt korraldama LSG-määrusega seoses eelhindamise ja seega üksikjuhtumi uurimise KSH-direktiivi artikli 3 lõike 5 tähenduses. Sellisel juhul oleks kaebus UmwRG analoogia alusel kohaldamisest tulenevalt vastuvõetav. Kaebus oleks põhjendatud vähemasti juhul, kui eelhindamisest oleks pidanud tulenema kohustus korraldada keskkonnamõju strateegiline hindamine. Sellisel juhul tuleks LSG-määrus kehtetuks tunnistada.
- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et küsimused omavad märkimisväärset tähtsust ka üksikjuhtumist kaugemale minnes. Saksamaa Liitvabariigi praktikas on seni lähtutud sellest, et alade määramisel kaitsealadeks, sealhulgas direktiivi 92/43/EMÜ kohaselt erikaitsealadeks ei ole vaja korraldada keskkonnamõju strateegilist hindamist ega asjaomast eelhindamist. Seepärast ei ole selliseid hindamisi tehtud. Kui Euroopa Kohtu vastustest eelotsuse küsimustele tuleneb liidu õiguse kohane keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustus või vähemasti riigisisese õiguse kohane eelhindamise kohustus, tuleks asuda seisukohale, et ilmselt on väga paljusid kaitsealasid kindlaks määrates – kui see toimus pärast 21. juulit 2004, mil lõppes KSH-direktiivi ülevõtmise tähtaeg – rikutud menetlusnorme. Sellised menetlusnormide rikkumised toovad riigisisese õiguse kohaselt põhimõtteliselt kaasa kaitseala määramiseks vajaliku määruse kehtetuse. Keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustuse või eelhindamise kohustuse eeldamine võib seega Saksamaal saavutatud loodus- ja maastikukaitse

taset märkimisväärselt alandada (vt selle kohta viimati ka kohtujurist Campos Sánchez-Bordona ettepanek kohtuasjas A jt [tuulepargid Aalteris ja Neveles], C-24/19, EU:C:2020:143).

Esimene küsimus

- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on kahtlused, kas KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktist a tuleneb kohustus korraldada maastikukaitseala määrase vastuvõtmisel keskkonnamõju strateegiline hindamine.
- 10 KSH-direktiivi artikli 3 lõige 1 sätestab, et vastavalt KSH-direktiivi artiklitele 4–9 korraldatakse KSH-direktiivi artikli 3 lõigetes 2–4 osutatud tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine. KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkt a näeb ette, et kui lõikest 3 ei tulene teisiti, siis hinnatakse kõigi nende kavade ja programmide keskkonnamõju, mis on koostatud põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, veonduse, jäätmehoolduse, veemajanduse, telekommunikatsiooni, turismi, asulaplaneerimise või maakasutuse valdkonnas ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud direktiivi 85/337/EMÜ – nüüd direktiivi 2011/92/EL (vt keskkonnamõju hindamise direktiivi artikli 14 lõige 2) – I ja II lisas.

Kava või programmi olemasolu KSH-direktiivi artikli 2 punkti a tähenduses

- 11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab Euroopa Kohtu praktikale (11. septembri 2012. aasta otsus Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias jt, C-43/10, EU:C:2012:560, punktid 94 ja 95; 27. oktoobri 2016. aasta otsus D’Oultremont jt, C-290/15, EU:C:2016:816, punkt 52; vt ka 12. juuni 2019. aasta otsus CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika; samuti 22. märtsi 2012. aasta otsus Inter-Environnement Bruxelles jt, C-567/10, EU:C:2012:159, punkt 41) tuginedes, et LSG-määrus on kava või programm KSH-direktiivi artikli 2 punkti a tähenduses.

Raamistiku loomine nõusoleku saamiseks projektidele

- 12 KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkt a eeldab, et kava või programmiga luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud keskkonnamõju hindamise direktiivi I ja II lisas. Euroopa Kohtu praktika kohaselt hõlmab mõistepaar „kavad ja programmid“ mis tahes akti, mis asjaomase valdkonna suhtes kohaldatavaid eeskirju ja kontrollimenetlusi määratledes kehtestab tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektile või projektidele loa andmise ja selle või nende teostamise kriteeriumide ja tingimuste arvestatava suurusega kogumi (11. septembri 2012. aasta otsus Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias jt, C-43/10, EU:C:2012:560, punktid 94 ja 95; 27. oktoobri 2016. aasta otsus D’Oultremont jt, C-290/15, EU:C:2016:816, punkt 52; 8. mai 2019. aasta otsus Verdi Ambiente e Società [VAS] – Aps Onlus jt, C-305/18,

EU:C:2019:384, punkt 50, ja 12. juuni 2019. aasta otsus CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punkt 61). Vastavalt Euroopa Kohtu 7. juuni 2018. aasta otsusele Inter-Environnement Bruxelles jt (C-671/16, EU:C:2018:403, punkt 55) ja 7. juuni 2018. aasta otsusele Thybaut jt (C-160/17, EU:C:2018:401, punkt 55) tuleb määratlust „kriteeriumide ja tingimuste arvestatava suurusega kogum“ käsitada kvalitatiivseks. Sellega on vaja takistada keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiivist tulenevatest kohustustest kõrvale hoidmise võimalike strateegiate kasutamist, mis võivad väljenduda meetmete osadeks jagamises, vähendades nii direktiivi soovitatavat toimet (ka Euroopa Kohtu 8. mai 2019. aasta otsus Verdi Ambiente e Società [VAS] – Aps Onlus jt, C-305/18, EU:C:2019:384, punkt 51).

- 13 Selleks et välja selgitada, kas kava või programmiga luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud hindamiseks direktiivi I ja II lisas, tuleb hinnata selle kava või programmi sisu ja eesmärgi, võttes arvesse nende projektide keskkonnamõju hindamise ulatust kõnealuse direktiivi tähenduses (Euroopa Kohtu 17. juuni 2010. aasta otsus Terre wallonne ja Inter-Environnement Wallonie, C-105/09 ja C-110/09, EU:C:2010:355, punkt 45).
- 14 Seda arvestades on eelotsusetaotluse esitanud kohtul kahtlusi, kas LSG-määrus loob raamistiku KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses.
- 15 On tõsi, et LSG-määrus näeb ette rea üldisi keelukoosseise ja loakohustusi paljude projektide ja rakenduste jaoks. LSG-määruse § 4 kohaselt on maastikukaitsealal keelatud kõik toimingud, mis muudavad ala olemust või on vastuolus maastikukaitseala kaitse-eesmärgiga. LSG-määruse § 5 lõiked 1 ja 2 annavad võimaluse saada erinevatele meetmetele, mis on LSG-määruse § 4 kohaselt keelatud, heakskiit loa taotlemise teel. LSG-määruse § 6 sätestab erandite tegemise määruses kehtestatud piirangutest ning LSG-määruse § 7 näeb ette vabastamise võimaluse.
- 16 Siiski on küsitav, kas sellest piisab, et eeldada raamistiku loomist direktiivi tähenduses. KSH-direktiivi artikli 3 ülesehituse kohaselt on koosseisutingimused ette nähtud raamistiku loomiseks tulevase nõusoleku saamiseks keskkonnamõju hindamise direktiivi I ja II lisas loetletud projektidele ja liigitamiseks ühte KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a nimetatud valdkondadest, selleks et neid projekte piiritleda sellistest kavadest ja programmidest, mis on hõlmatud KSH-direktiivi artikli 3 lõikega 4. Selline piiritlemine on vajalik, kuna viidatud sätetel on erinevad õiguslikud tagajärjed. KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 kohaldamisalase kuuluvate kavade ja programmide puhul on vaja alati korraldada keskkonnamõju strateegiline hindamine. Seevastu KSH-direktiiviga artikli 3 lõikega 4 hõlmatud kavade ja programmide puhul tuleb keskkonnamõju strateegiline hindamine korraldada vaid siis, kui liikmesriigid on vastavalt KSH-direktiivi artikli 3 lõikele 5 otsustanud, et nendel kavadel ja programmidel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju; muul juhul ei ole keskkonnamõju vaja hinnata (vt ka KSH-direktiivi põhjendus 11).

- 17 Raamistiku loomisel KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses peab eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul seega olema eriomane seos keskkonnamõju hindamise direktiivi I ja II lisas loetletud projektidega. Kavad ja programmid peavad looma alus- või õigusliku raamistiku tulevase heakskiidu saamiseks sellistele projektidele, millel on direktiiviandja käsituse kohaselt üldjuhul oluline keskkonnamõju, mida tuleb seetõttu hinnata konkreetsele projektile loa andmisest hierarhiliselt kõrgemalseisval ja sellele eelneval tasandil (vt kohtujurist Campos Sánchez-Bordona ettepanek kohtuasjas A jt [tuulepargid Aalteris ja Neveles], C-24/19, EU:C:2020:143, punktid 33, 35 ja 74). Projektidele loa andmise alus- või õiguslikku raamistikku selles tähenduses on Euroopa Kohus eeldanud ka juhul, kui kava puudutab tehnilisi norme, käitamistingimusi, helitugevuse määrasid jmt, määrates nii kindlaks asjaomase sektori suhtes kohaldatavad tingimused, mis kehtivad projektidele tulevase nõusoleku saamiseks (vt 27. oktoobri 2016. aasta otsus D’Oultremont jt, C-290/15, EU:C:2016:816, punkt 50). Viidatud kohtupraktikast lähtub kohtujurist Sánchez-Bordona oma ettepanekus kohtuasjas A jt [tuulepargid Aalteris ja Neveles] (C-24/19, EU:C:2020:143, punkt 93), rõhutades, et selles kohtuasjas vaidlusalused Flandria õigusnormid puudutavad üksikasjalikke nõudeid tundlikes küsimustes nagu tuuleturbiinide müra, varjutus, ohutus ja olemus. Seda arvestades ei saa eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul olla piisav, et kava või programm hõlmab näiteks oma kohaldamisala ulatuse tõttu (juhuslikult) ka „direktiivi 2011/92/EL I või II lisas loetletud projekte“, kuigi ta ise neile ei viita ja neile loa andmist sihipäraselt ei reguleeri.
- 18 Kui seos projektiga on nõutav, siis ei loo LSG-määrus raamistikku tulevase nõusoleku saamiseks keskkonnamõju hindamise direktiivi I või II lisas loetletud projektidele. See tuleneb juba LSG-määruse kaitse-eesmärgist. Ka muus osas ei reguleeri määrus konkreetselt loa andmist keskkonnamõju hindamise direktiivi I ja II lisas loetletud projektidele. Selline maastikukaitseala määrus ei reguleeri projektidele loa andmist, vaid selle ülesanne on eelkõige takistada projektide elluviimist või vähemasti tagada nende elluviimine looduskaitsega kooskõlas oleval viisil.

Teine küsimus

- 19 Teine küsimus puudutab KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti a teist tingimust, mille kohaselt peavad kavad ja programmid olema koostatud põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, veonduse, jäätmehoolduse, veemajanduse, telekommunikatsiooni, turismi, asulaplaneerimise või maakasutuse valdkonnas. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas käesoleval juhul on see nii, sest LSG-määrus puudutab loodus- ja maastikukaitse valdkonda, millest tulenevalt ei ole see just koostatud ühes eespool nimetatud valdkonnas.
- 20 Lähtuvalt KSH-direktiivi põhjendusest 10 eeldab KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a ette nähtud valdkondlik liigitus, et nimetatud valdkondades tekib üldjuhul oluline keskkonnamõju ja seetõttu tuleb kavade puhul põhimõtteliselt korraldada keskkonnamõju strateegiline hindamine. See eeldab, et kava või

programmi saab selgelt liigitada asjaomasesse valdkonda. See nähtub KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktist a, mille kohaselt peab kava või programm olema „koostatud“ selles valdkonnas, seega olema sihipäraselt välja töötatud selle valdkonna jaoks. Seda järeldust kinnitab KSH-direktiivi artikkel 5. Viidatud artikli kohaselt koostatakse keskkonnamõju hindamise aruanne, milles võetakse arvesse, piiritletakse, kirjeldatakse ja hinnatakse kava või programmi rakendamise kaasnemat tõenäolist olulist keskkonnamõju ning esitatakse mõistlikud alternatiivid (lõige 1), ja teave kava või programmi suhtes otsuse tegemise etapi kohta (lõige 2). Kõnealused nõuded on kohased kavadele ja programmidele KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a nimetatud valdkondades, kuid ei sobi loodus- ja maastikukaitse eesmärgil vastu võetud määruse puhul. Seda arvestades on loogiline, et loodus- ja maastikukaitse valdkonda ei ole KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a nimetatud.

- 21 Euroopa Kohtu praktikas on teatud valdkonnas „koostamise“ tingimus pälvinud seni vaid vähe tähelepanu (nt 12. juuni 2019. aasta otsus CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punktid 61 ja 62; vt ka 7. juuni 2018. aasta otsus Inter-Environnement Bruxelles jt, C-671/16, EU:C:2018:403, punktid 43 ja 44 seoses asulaplaneerimise ja maakasutuse valdkondadega). Seda arvestades leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Euroopa Kohus peab selgitama, kas „koostamine“ eeldab sihipärasest seost ühega KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a nimetatud valdkondadest, või on piisav, et kavadel ja programmidel on nimetatud valdkondadele (käesolevas asjas põllumajandus, metsandus, maakasutus) tegelik mõju, olgugi et need on koostatud mõnes muus valdkonnas (käesoleval juhul loodus- ja maastikukaitse), mida ei ole KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a nimetatud. Sellele küsimusele antav vastus on eriti tähtis, kuna teatud valdkonna jaoks „koostamine“ piiritleb kavasid ja programme KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses kavade ja programmide KSH-direktiivi artikli 3 lõike 4 tähenduses.

Kolmas küsimus

- 22 Kolmas küsimus puudutab KSH-direktiivi artikli 3 lõike 4 tõlgendamist. See küsimus tekib vaid juhul, kui Euroopa Kohus leiab, et nõutav on konkreetne seos keskkonnamõju hindamise direktiivi I ja II lisas loetletud projektidega (esimene küsimus), või asub seisukohale, et kava või programm peab olema sihipäraselt koostatud ühes KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a nimetatud valdkonnas (teine küsimus). Sellisel juhul tuleks nimelt lähtuda sellest, et LSG-määruse suhtes ei olnud vaja korraldada KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti a kohast keskkonnamõju strateegilist hindamist.
- 23 KSH-direktiivi artikli 3 lõike 4 kohaselt otsustavad liikmesriigid kooskõlas KSH-direktiivi artikli 3 lõikega 5, kas artikli 3 lõikes 2 osutatud kavadel ja programmidel, mis loovad raamistiku tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju. Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb „raamistiku loomise“ koosseisutunnust KSH-direktiivi artikli 3 lõikes 4 tõlgendada samamoodi nagu KSH-direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis a (vt

12. juuni 2019. aasta otsus CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punkt 60). Seega kerkivad esimeses küsimuses sõnastatud küsimused ka KSH-direktiivi artikli 3 lõike 4 tõlgendamisel. Vastavalt eespool esitatud arutluskäigule peavad kavad ja programmid seega ka käesoleval juhul olema seotud „projektidega“, mille jaoks luuakse raamistik. Ilma sellise seoseta ei oleks nimelt olemas – välja arvatud kavad või programmid, mis sisaldavad nõudeid vaid projektidele, milleks ei ole vaja luba (12. juuni 2019. aasta otsus CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punkt 65) – kavasid või programme, mis ei kuulu KSH-direktiivi kohaldamisalasse. See oleks vastuolus KSH-direktiivi põhjendusega 11.

- 24 Kolmanda küsimusega palutakse seega selgitada, kuivõrd konkreetne peab olema kavade ja programmide seos „projektidega“, mille jaoks luuakse raamistik.

TÖÖDOKUMEN